

Ohje opettajalle

Kielikoplan lomakalenterissa odotetaan lomaa yhdessä Pilkun, Myytin ja Lorun kanssa. Lomakalenterissa on 24 viestiä, joissa jokaisessa on luokan yhteinen tehtävä tai ryhmätehtävä.

Tehtävät tulostetaan, leikataan irti ja laitetaan postilaatikkoon tai johonkin muuhun soveltuvaan laatikkoon tai pussiin. Mikäli opettaja haluaa valita tietyn tehtävän päivää kohti, kannattaa viestit laittaa laatikkoon yksitellen.

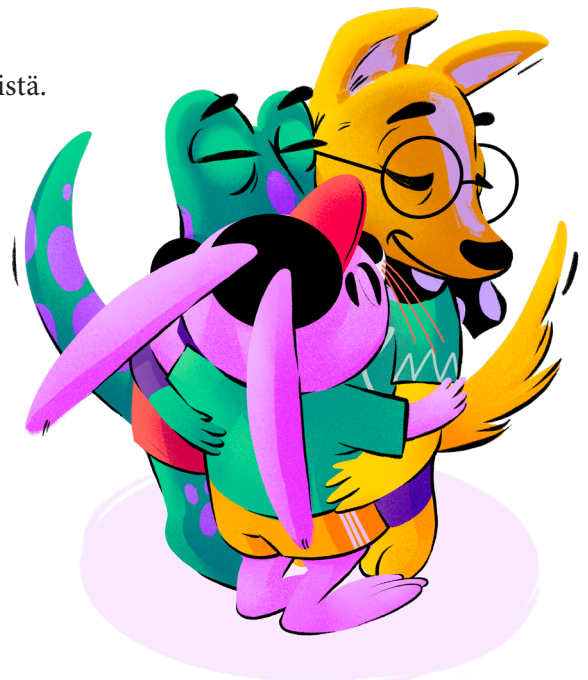
Lomakalenterin käyttöön varataan 24 päivää. Ensimmäisenä päivänä postilaatikkoon laitetaan alla oleva kirje oppilaille ja tehtäväviesti. 24 tehtäväviestiä löytyvät *Lomakalenteri*-liitteiltä. Jos loman alkuun on vähemmän kuin 24 päivää, tehtävistä voi ottaa mukaan vain osan.

Hei!

Me täällä puumajassa odotamme jo kovasti lomaa.
Koska aika kuluu niin hitaasti, päätimme keksiä yhteistä tekemistä.
Tulevina päivinä saatte meiltä viestejä.
Jokaisessa viestissä on aina yksi tehtävä.
Meillä on ollut tosi hauskaa, kun olemme suunnitelleet niitä.
Toivottavasti teilläkin on kivaa, kun teette tehtäviä yhdessä!
Tehdään nyt ensimmäinen tehtävä!

Mukavaa loman odotusta!

Terveisin
Pilkku, Myytti ja Loru

1 Hyvän loman toivotus

Mitä eri kieliä teidän luokassanne osataan? Kuinka monella kielellä osaatte sanoa *Hauskaa lomaa!*

Kirjoittakaa toivotukset taululle. Harjoitelkaa niiden sanomista.

2 Sanajono

Tänään keksitään mahdollisimman pitkiä sanajonoja. Sanajonossa seuraava sana alkaa aina sillä kirjaimella, johon edellinen sana loppuu. Esimerkki: *pallo – orava – aurinko*

Jakaantukaa ryhmiin.

Ensimmäinen sana on *loma*.

3 Anagrammi

Anagrammi on kirjainleikki.

Siinä järjestetään kirjaimet niin, että saadaan uusi sana.

Kirjoittakaa seuraavat sanat taululle: LAIHALIMU, JOSRATKI ja REKSIMETTÄ.

Järjestäkää kirjaimet. Saatte selville, missä me aiomme käydä lomalla.

Keksittekö myös itse oman arvoituksen?

4 Hyvän loman taikasanat

Simsalabim, abrakadabra ja *hokkuspokkus* ovat tunnettuja taikasanajoja. Tänään keksitään luokan yhteisiä hyvän loman taikasanajoja.

Jakaantukaa ryhmiin.

Kirjoittakaa paperille jokaisen ryhmän jäsenen etunimen alkutavu.

Yhdistäkää alkutavut toisiinsa. Kokeilkaa muuttaa tavujen järjestystä. Esimerkki: *Lotta, Mika, Matti ja Marjo → MARMIMATLOT!*

Harjoitelkaa lausumaan taikasana yhteen ääneen.

Liittykö taikasanaan myös jokin liike?

Esittäkää taikasana luokalle.

5 Loman liikennemerkkit

Liikennemerkkit opastavat, varoittavat ja kieltävät.

Millaisia voisivat olla hyvän loman liikennemerkkit? Esimerkki: *Aikainen aamuhuherätys kielletty!*

Suunnitelkaa yhdessä loman liikennemerkkejä.

6 Kielikopla-leikki

Tänään leikitään yhdessä.

Ensin tehdään tuoleista piiri. Tuoleja on yksi vähemmän kuin leikkijöitä.

Opettaja kuiskaa jokaisen leikkijän korvaan nimen *Myytti, Pilkku* tai *Loru*.

Yksi leikkijä tulee piirin keskelle.

Hän huutaa esimerkiksi *Myytit*.

Silloin kaikki *Myytit* vaihtavat nopeasti paikkoja, ja keskellä oleva yrittää päästä vapautuneelle paikalle. Ilman paikkaa jäänyt jää keskelle.

Jos keskellä oleva huutaa *Kielikopla*, kaikki vaihtavat paikkoja.

7

Tänään leikitään arvausleikkiä, jonka nimi on *Arvaa, mikä kirjain*.

Voitte leikkiä ryhmissä tai koko luokan kanssa.

Ensin tehdään jono, jossa kaikki istuvat kasvot samaan suuntaan.

Jonon viimeinen piirtää edessä olevan selkään kirjaimen.

Viesti kulkee jonossa eteenpäin.

Jonon ensimmäinen sanoo kirjaimen ääneen.

Kokeilkaa kirjoittaa myös sanoja!

8

Tänään annetaan toisille lomalahjoja, joista voisi olla iloa lomalla.

Kirjoitetaan ensin taululle lahjalista.

Lahjojen kannattaa olla erikokoisia ja -painoisia.

Esimerkki: *hevonen, höyhen, uima-allas*

Tämän jälkeen mennään piiriin. Kuvitellaan lahjat aidoiksi.

Lahjoja annetaan aina myötöpäivään seuraavalle käyttäen samalla kehonkieltä, jolla esimerkiksi lahjan painoa ja kokoa. Lahjan antaja sanoo: *Ole hyvä!* ja lahjan saaja sanoo: *Kiitos, olenkin aina toivonut saavani...* liittäen arvauksensa loppuun.

9

Lomalla saattaa nähdä patsaita.

Patsaita tehdään usein kuuluisista henkilöistä.

Millainen patsas kuvaisi teidän luokkaanne?

Esittäisikö se kenties jotakin välituntileikkiä, paikkaa tai oppituntia?

Suunnitelkaa ryhmissä patsas ja harjoitelkaa tekemään siitä pysäytyskuva.

Esittäkää patsaat muille.

10

Tänään leikitään kirjainhaastetta.

Jakautukaa ryhmiin.

Jokaiselle ryhmälle jaetaan vastauspaperi.

Opettaja kirjoittaa taululle esimerkiksi kirjaimet A, I, U, K, N, L, S ja E.

Ryhmiä tehtävänä on keksiä sovitussa ajassa mahdollisimman monta sanaa, joissa käytetään vain taululla olevia kirjaimia.

Samaa kirjainta saa käyttää yhdessä sanassa vain kerran.

Esimerkki: *uni*

11

Tänään keksitään hyvän loman resepti.

Miettikää ensin yhdessä, millaisilla sanoilla voitte mitata esimerkiksi aikaa ja lukumäärää.

Esimerkki: *tuntikausia, sylillinen, jalkapallokentällinen*

Miettikää sitten, mistä aineksista hyvä loma voisi koostua.

Yhdistäkää sanat ja tehkää hyvän loman resepti.

Esimerkki: *Myytin hyvän loman resepti*

*Sata paksua kirjaa
Miljoona minuuttia lukuaikaa
Yksi pehmeä sohva
Sangollinen irtokarkkeja
Hyppysellinen jännittäviä hetkiä*

12

Tänään tehdään kuva-arvoituksia taululle.

Valitkaa ensin vapaaehtoinen piirtäjä.

Hän piirtää taululle valitsemansa esineen. Muut katsovat hiljaa.

Kun joku haluaa arvata, hän sanoo: *Stop!*

Piirtäjä keskeyttää piirtämisen ja sitten arvataan.

Jos arvaus on oikein, valitaan uusi piirtäjä.

Jos vastaus on väärin, piirtäjä jatkaa.

Voitte tehdä kuva-arvoituksia myös paperille pareittain tai ryhmissä.

13

Tänään tutkitaan, ovatko luokan esineet teille tuttuja.

Valitkaa yksi vapaaehtoinen oppilas

Hän menee luokan ulkopuolelle.

Muut valitsevat luokasta esineen, joka laitetaan pussiin.

Oppilas kutsutaan käytävästä sisään luokkaan, ja hän yrittää silmät kiinni tunnustelemalla tunnistaa esineen.

14

Tänään ennustetaan lomasäätä.

Piirtäkää ensin taululle Suomen kartta.

Keksikää sitten, millainen sää olisi unelmien lomasää.

Voitte tehdä tehtävän ryhmissä tai koko luokan kanssa.

Lomasäätä ennustaessa saa hassutella.

Esimerkki: Lounaassa kulkee hattarantuoksuinen tuuli.

Odottavissa iltaan asti pieniä limsakuuroja.

Keksikää sääennustukselle symbolit ja piirtäkää karttaan.

Harjoitelkaa lukemaan sääennustus.

15

Tänään tehdään taidetta!

Jakaantukaa pareihin.

Toinen on ensin taiteilija ja toinen taideteos.

Taiteilija suunnittelee teoksen ja tekee sen asettelemalla parin tekemään jotakin toimintaa.

Taiteilija keksii myös teokselle nimen.

Esimerkki: Avannossa on jääkylmää, Huvipuistossa pyörryttää

Vaihdetaan rooleja.

Esitelkää taideteokset muille ja kertokaa teoksen nimi.

16

Oodi on ylistysruno tai -laulu.

Tänään tehdään yhdessä oodi lomalle.

Kirjoittakaa ensin taululle asioita, jotka ovat parasta lomassa.

Esimerkki: pitkät päiväunet, lukeminen

Aloittakaa sanoilla *Oi loma*

Kirjoittakaa sen jälkeen taululle kirjoitettuja asioita.

Lopettakaa esimerkiksi *Oi loma, odotamme sinua!*

Harjoitelkaa lausumaan oodi juhlavasti.

17

Tänään tehdään pantomiimiesityksiä.

Pantomiimi on pieni esitys, jossa ei yleensä puhuta.

Asiaa tai tekemistä esitetään liikkeiden, ilmeiden ja eleiden avulla.

Keksikää lomaan liittyviä tekemisiä yksin, pareittain tai pienissä ryhmissä.

Esittäkää pantomiimit muille.

Muut arvaavat.

18

Tänään leikitään *Kurki ja sammakot* -leikkiä.

Valitaan yksi oppilas kurjeksi ja loput ovat sammakoita.

Kurki taputtaa käsiään ja sammakot hyppivät kyykkyhyppyjä maassa.

Kun taputus loppuu, sammakot jähmettyvät paikoilleen ja yrittävät olla liikkumatta.

Kurki kiertelee ja koskettaa olkapäähän niitä sammakoita, jotka liikkuvat.

Kurjen kosketuksesta muuttuu kurjen apulaiseksi. Viimeiseksi jäänyt on uusi kurki.

19

Tänään harjoitellaan yhteistyötä.

Tehtävänä on luetella viikonpäivien nimet järjestyksessä.

Laittakaa ensin silmät kiinni.

Kuka tahansa oppilas saa sanoa viikonpäivän nimen. Jos useampi oppilas puhuu yhtä aikaa, joudutte aloittamaan luettelemisen alusta.

Jos tehtävä oli helppo, voitte kokeilla seuraavaksi luetella kuukausien nimet.

20

Tänään harjoitellaan viestin lähettämistä.

Leikin nimi on *Rikkinäinen puhelin*.

Tehkää ensin piiri.

Leikin aloittaja keksii viestin ja kuiskaa sen seuraavalle. Viestiä kuljetetaan piirissä kuiskaten eteenpäin, kunnes päästään piirin loppuun. Viimeinen sanoo viestin ääneen. Viestin aloittanut sanoo lopuksi alkuperäisen viestin ääneen.

21

Tänään leikitään muuttumisleikkiä pareittain.

Ensin parit katsovat toisiaan tarkasti.

Tämän jälkeen parit kääntävät selkensä toisilleen ja muuttavat itsessään jonkin asian.

Esimerkki: *kääri hiha ylös, laita hiukset korvan taakse, laita sukat lahkeiden sisään*

Sovitun ajan jälkeen parit kääntyvät kasvot vastakkain ja yrittävät löytää muutokset.

Vaihdetaan tämän jälkeen pareja.

22

Tänään etsitään kauniita sanoja.

Valitse ensin sellainen sana, joka on sinusta kaunis.

Se voi kuulostaa kauniilta tai sillä voi olla kaunis merkitys.

Esimerkki: *sateenkaarilammikko*

Tämän jälkeen kuljetaan luokassa ristiin ja rastiin ja sanotaan omaa sanaa. Samalla jokainen yrittää kuunnella muiden sanoja. Jos jonkun toisen sana kuulostaa kauniimmalta kuin oma sana, voi sanaa vaihtaa. Siirry tällöin kulkemaan luokkakaverin taakse sanomaan hänen kanssaan hänen sanaansa.

23

Tänään otetaan lomakuvia.

Jakaantukaa ryhmiin.

Keksikää ryhmässä jokin tilanne tai paikka, josta kuva otetaan.

Esimerkki: *jalkapallon pelaamista kentällä, lukuhetki kirjastossa, jännittävän elokuvan äärellä*

Esittäkää tilanne pysäytyskuvana.

Muut oppilaat arvaavat mistä tilanteesta on kyse.

Jos kukaan ei arvaa, herättäkää kuva hetkeksi henkiin ja esittäkää toimintaa liikkumalla.

24

Tänään tehdään lomakone.

Jakaantukaa ryhmiin.

Suunnitelkaa ryhmässä kone, joka valmistaa jotain lomaan liittyvää.

Esimerkki: *hyvä lomamieli, loman jäätelöannos, loman kulkuväline*

Sopikaa, millainen kone on ja mitä koneen osaa kukin ryhmäläinen esittää.

Kone voi liikkua ja siitä voi kuulua ääntä.

Esittäkää kone muille ja kertokaa, mitä kone valmistaa.